

Primii pași în înțelegerea

Libertății de Exprimare online și offline

pe baza jurisprudenței
actuale a Curții Europene a
Drepturilor Omului

Editori: Bogdan Manolea & Liana Ganea

Asistenți colectare date: Patricia Iacob, Cezara Panait

Revizuire text: Valentina Pavel

Design: Lucian Niță

Traducere: Anca Argeșiu

Această publicație a fost creată în cadrul programului “Dezvoltarea și Extinderea Legislației Cadru din Europa de Est și Eurasia pentru protejarea Libertății pe Internet” implementat de către American Bar Association Rule of Law Initiative (ABA ROLI) și susținut de către Departamentul de Stat al Statelor Unite.

Versiunea extinsă a acestei broșuri este disponibilă online la

<https://cases.internetfreedom.blog>

Broșura este disponibilă pe website și în limbile **Română, Macedoneană, Sârbă, Rusă, Ucrainiană, Georgiană, Maghiară, Armeană și Albaneză.**

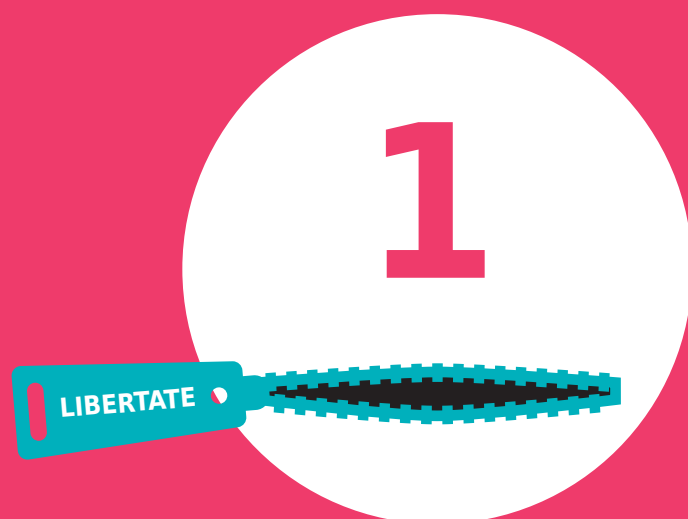
Pentru a-i promova conținutul și pentru a permite utilizarea sa în lucrări derivate, această broșură este publicată sub licența internațională

Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Cuprins

- 1 Introducere
 - 2 Reglementarea conținutului
 - 3 Obligații și responsabilități - online și offline
 - 4 Responsabilitatea furnizorilor de servicii ale societății informaționale
 - 5 Dreptul de a avea acces la informații
 - 6 Blocarea Internetului
 - 7 Libertatea de exprimare versus viață privată
 - 8 Libertatea de exprimare versus drepturi de autor
 - 9 Alte limitări (securitate națională, protecția sănătății sau moralei, proceduri judiciare)
 - 10 Licențe
-

Introducere

1.1. De ce această broșură despre Internet și libertatea de exprimare?

Internetul ne-a schimbat semnificativ viețile în ultimii ani, în multe domenii, inclusiv modul în care accesăm informațiile publicate. Dar, cel mai important, a crescut exercitarea drepturilor noastre la libera exprimare atât prin permiterea accesului la diverse surse de informații, dar și prin democratizarea semnificativă a publicării libere a oricărui tip de informații.

“În lumina accesibilității și capacității sale de stocare și de comunicare a unui vast număr de informații, Internetul joacă un rol important în creșterea accesului publicului la știri și la facilitarea diseminării informațiilor în general.”
Times Newspapers Ltd v. UK (nr. 1 și 2), CEDO, 2009

Prin urmare, acesta a transformat libertatea de exprimare - în special în mediul online - într-un subiect care ne preocupă pe toți. Nu doar pe jurnaliști sau ONG-uri care se ocupă de libertatea de exprimare.

“Activitatea de exprimare generată de utilizatori pe Internet asigură o platformă fără precedent pentru exercitarea libertății de exprimare.”
Delfi AS v. Estonia 2015 [Marea Cameră], CEDO, 2015

A devenit, de asemenea, esențial ca informațiile care explică conceptele de bază ale libertății de exprimare și jurisprudența relevantă să fie simplificate și explicate unei largi audiențe ce poate fi interesată de subiect.

“Funcția blogger-ilor și a utilizatorilor populari ai rețelelor de socializare poate fi asimilată cu cea a “câinilor de pază publici” în ceea ce privește protecția oferită de Articolul 10.”
Caz Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], CEDO, 2016

În vreme ce, pe acest subiect, au fost publicate multe cărți și alte studii legale pentru judecători sau alți practicieni din domeniul legal, credem că acum este o nevoie chiar mai mare de a simplifica și explica elementele de bază ale libertății de exprimare, în special în modul în care se aplică în lumea digitală. Toate acestea sunt prezentate prin lumina jurisprudenței actuale a Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), care ar trebui să fie punctul principal de referință pentru toți utilizatorii europeni de Internet.

Ideea acestei broșuri a apărut și ca rezultat al unor experiențe personale legate de libertatea de exprimare din ultimii ani:

În primul rând, subiectul pare să fie interesant nu numai pentru jurnaliștii profesioniști dar și pentru diverse alte tipuri de utilizatori ai Internetului care au baze diferite de educație și, în general, nu prea multe cunoștințe legale. Cu toate acestea, toți sunt implicați în comunicarea de informații pe Internet și uneori reclamă încălcarea dreptului lor la liberă exprimare.

În al doilea rând, procesul decizional legat de libertatea de exprimare pare deseori grăbit, fără suficient timp pentru dezbateri publice largi sau utilizarea de rapoarte complete sau detaliate ca bază pentru decizii. Acest lucru este în special adevărat pentru anumite țări din Europa de Sud-Est. Prin urmare, fragmente din argumentele și concluziile CEDO pot fi puncte de referință larg acceptate și, deci, instrumente folositoare într-o dezbatere.

În al treilea rând, aflați în fața fuxului de informații disponibile în zilele noastre mulți utilizatori caută informații ușor de înțeles, distilate, pentru a-și forma o opinie (și nu blocuri de texte legale ce pot merge foarte departe sau din alte țări).

Dar credem că majoritatea deciziilor și argumentelor pentru libertatea de exprimare din jurisprudența CEDO sunt ușor de înțeles pentru o audiență mai largă, dacă sunt prezentate corespunzător.

“Articolul 10 al Convenției garantează libertatea de exprimare pentru “toată lumea”. Nu se face nici o distincție dacă scopul urmărit este realizarea de profit sau nu.”

Neij și Sunde Kolmisoppi v. Suedia, CEDO, 2013

1.2. Libertatea de exprimare. De unde începem?

Libertatea de exprimare este un drept fundamental larg folosit, de care se face de multe ori abuz și care e totuși insuficient înțeles.

Când nu ne place ce spune cineva, dorim să fie redus la tăcere sau admonestat.

When we want to say something, ostensibly under the same lines as the speech we disagree with, we think we are entitled to freely do so.

Dar foarte rar ne gândim de ce avem un drept fundamental la liberă exprimare, la ce folosește și de ce, când și cum va fi limitat acest drept.

Libertatea de exprimare “este aplicabilă nu numai la “informații” sau “idei” care sunt primite favorabil, văzute ca inofensive sau indiferente, dar se aplică și celor despre care se consideră că offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și unei gândiri libere în lipsa cărora nu ar exista “societate democratică”.

Axel Springer v. Germania [Marea Cameră], CEDO, 2012

Nu există un mod de gândire agreat care să răspundă afirmațiilor de mai sus. Vestea bună este că sunt mulți gânditori de filozofie politică, documente legale sau decizii ale curților de judecată care ne dau niște linii directoare. Și vestea încă și mai bună este că implementarea legală și juridică a acestui drept în diverse contexte este tot timpul dinamică și oricine poate avea ceva de spus sau poate influența modul în care se implementează o politică. Pentru a face acest lucru, avem nevoie să înțelegem elementele de bază ale acestui drept.

Mai jos e listat un rezumat al unora dintre conceptele cheie legate de libertatea de exprimare.

Ce este libertatea de exprimare?

“Libertatea de exprimare constituie unul dintre elementele de bază esențiale într-o societate democratică pentru progresul său și pentru realizarea personală a fiecărui individ.”

Axel Springer v. Germania [Marea Cameră], CEDO, 2012

- Este un instrument important al libertății de conștiință
- Permite alegeri conștiente bazate pe aderarea la anumite valori și, prin urmare, asigură autonomie individuală și definește identitatea fiecărei persoane
- Contribuie la cunoaștere și înțelegere prin dezbateri privind valori sociale și morale și prin permiterea unei piețe de idei
- Permite comunicarea de idei politice și contribuie, deci, la democrație
- Crește toleranța permițând celorlalți să se exprime
- Contribuie la dezvoltarea artistică și facilitează progresul academic și științific¹

În ce constă libertatea de exprimare?

- dreptul de a disemina informații, în toate formele, și;

- dreptul celorlalți de a le primi.

Libertatea de exprimare “se aplică nu numai la conținutul informațiilor ci și la mijloacele de diseminare, deoarece orice restricții impuse asupra mijloacelor intră în conflict cu dreptul de a primi și comunica informații”.

Öztürk vs Turcia [Marea Cameră], CEDO, 1999

De ce limităm libertatea de exprimare?

- Pentru că dăunează exercitării altor drepturi (dreptul la viață privată, dreptul la o judecată corectă, dreptul la libera gândire, conștiință sau religie) sau încalcă limitele drepturilor fundamentale ale omului (interzicerea discriminării și interzicerea abuzului drepturilor)
- Pentru că nu este făcută cu bună credință (publicarea faptelor insuficient verificate, limbaj pur ofensator care nu servește dezbaterii de interes public etc.)
- Pentru că este dăunătoare și nu este de interes public
- Pentru că pune în pericol siguranța democrației sau a legii și ordinii (divulgarea de secrete de stat, riscul de încălcare a păcii etc.)

“După cum e stipulat în Articolul 10, libertatea de exprimare este supusă unor excepții care trebuie, totuși, interpretate strict, și necesitatea unor restricții trebuie stabilită în mod convingător.”

Axel Springer v. Germania [Marea Cameră], CEDO, 2012

Cum ar trebui să fie aceste limite?

- Asigurate prin lege
- Să urmărească un scop legitim (protejarea altor drepturi sau interese)
- În mod necesar într-o societate democratică (trebuie să existe o necesitate socială presantă)
- Proporțional

Exprimarea poate lua diverse forme: cuvinte vorbite sau scrise, lucrări de artă, filme, muzică, teatru, alte arte, evenimente sau spectacole, inclusiv distrugerea de proprietate când un asemenea act are un conținut de “discurs” (exemple din viața reală pot include arderea steagului național, aruncarea de vopsea pe o statuie). Reținerea de la exprimare este de asemenea o formă a dreptului libertății de exprimare (dreptul la tăcere).

Libertatea de exprimare acoperă un spectru larg de comunicații, de la exprimarea politică la cea academică, artistică sau comercială, fiecare dintre acestea având nivele diferite de protecție. Libertatea de exprimare include dreptul de acces la informație care, în cazul jurnaliștilor, poate însemna permiterea accesului într-o instituție publică, inclusiv tribunale, sau la un document public, inclusiv date de la serviciile secrete. În vreme ce pentru cetățeni poate însemna lipsa cenzurii la accesul la informații pe Internet.

Exprimarea se poate face prin diverse canale: media tipărită, cărți, scrisori, postere, canale de difuzare și – desigur în ultimii ani - în special prin Internet.

1.3. Libertatea de exprimare ca drept fundamental

Ca parte din suita drepturilor omului, dreptul la libertatea de exprimare este garantat de un număr relevant de documente legale și tratate internaționale.

Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1948 garantează dreptul la libera exprimare în Articolul 19, și la fel Acordul Internațional privind Drepturile Civile și Politice adoptat de același organism în 1966; acesta garantează acest drept tot în Articolul 19.

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene a fost adoptată în 2000 de către Parlamentul European, Consiliul de Miniștri și Comisia Europeană și a intrat în vigoare în 2009, și este considerată "Constituția" Uniunii Europene. Aceasta protejează de asemenea dreptul la libertatea de exprimare în Articolul 11.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului a Consiliului Europei, deschisă spre semnare în 1950 are o relevanță deosebită incluzând libertatea de exprimare în Articolul 10. A intrat în vigoare în 1953 și a fost amendată, în decursul anilor, prin adoptarea de 16 Protocoale². Unele protocoale ale Convenției nu sunt încă ratificate de toate țările. Curtea Europeană a Drepturilor Omului este un organism care supraveghează implementarea Convenției de către cele 47 state membre ale Consiliului Europei.

Deoarece Convenția Europeană a Drepturilor Omului reprezintă principalul instrument pentru statele Consiliului Europei, această broșură se concentrează în principal pe jurisprudența elaborată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

1.4. Cum trebuie înțeleasă această broșură

Scopul dreptului la libertatea de exprimare se bazează pe schimbarea conceptelor filozofice, politice și legale. Trebuie analizat în contextele specifice geografice, legale și sociale. În majoritatea timpului implică un exercițiu de echilibrare cu alte drepturi și valori fundamentale.

Prin urmare, cazurile prezentate în această broșură ar trebui să aibă doar o valoare de referință. O jurisprudență ca cea a CEDO este în permanentă schimbare și uneori în conflict cu ea însăși. Poate fi uneori chiar supusă criticii deoarece, când și când, poate avea rezultate dezamăgitoare pentru cei care promovează drepturile fundamentale la libertatea de exprimare și accesul la informație. În plus, dezvoltările tehnice ale Internetului pot schimba anumite presupuneri pe care le avem azi și care ar putea fi incluse în decizii viitoare.

Cu toate acestea, o jurisprudență ca cea CEDO poate fi una vizionară de multe ori și are o valoare importantă în a promova standardele clasice ce asigură în mod legal drepturile la liberă exprimare și de acces la informație.

Distilarea jurisprudenței actuale CEDO vine cu un cost care merită menționat. În primul rând, informațiile din această broșură nu pot constitui în nici un caz consiliere juridică. În al doilea rând, editorii au fost nevoiți să limiteze informațiile pe care le puteau prezenta în această broșură, o alegere care pentru unii profesioniști din domeniul juridic ar putea fi un neajuns. De asemenea, selectarea domeniilor și a cazurilor ne-a forțat să acoperim anumite aspecte importante într-o manieră foarte sumară – cum ar fi chestiuni ca “discursul instigator la ură” sau “protecția surselor jurnaliștilor”.

De asemenea, pentru a simplifica textul în versiunea broșură, anumite citate au fost lăsate fără referințe interne la alte cazuri sau documente CEDO. De asemenea, numele cazului este indicat la minim, adică “Numele reclamantilor v. țară, an”. Cazurile decise de către Marea Cameră sunt marcate ca atare. Toate caracterele îngroșate din citate aparțin editorilor pentru a sublinia principalele cuvinte cheie relevante pentru cititor. Notele de subsol sunt incluse la finalul broșurii.

În versiunea web de la <https://cases.internetfreedom.blog> sunt disponibile mai multe detalii care includ un scurt rezumat al fiecărui caz și linkuri către textul în sine al hotărârii/deciziei sau către rezumatele legate.

Trebuie să recunoaștem că munca noastră a fost ajutată nu numai de faptul că toate informațiile relate de jurisprudența CEDO sunt disponibile public pe Internet, dar și datorită existenței diverselor proiecte și publicații – toate disponibile online - care au sistematizat sau analizat în mai multe detalii o mare parte a jurisprudenței CEDO legate (și de) Articolul 10.

Dăm aici o listă a celor mai importante documente, în special pentru utilizatorii care ar vrea sau au nevoie să intre în detaliu cu privire la anumite specificități ale libertății de exprimare:

- Fișele pe teme ale cazurilor jurisprudenței Curții și a cazurilor în curs, compilate de către Serviciul de Presă al Curții³
- Agenția pentru Drepturi Fundamentale – Baza de date de jurisprudență asigură o compilație a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și a Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) cu referințe directe la Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene⁴
- Internet: jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (2015)⁵
- Libertatea de exprimare în jurisprudența europeană privind Articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (2007)⁶
- Libertatea de exprimare, Mass Media și Jurnaliștii. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului – publicată de Observatorul European Audiovizual (2015)⁷
- Un ghid pentru implementarea Articolului 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului - (2004)⁸
- Libertatea de exprimare și defăimarea - un studiu al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (2016)⁹
- Autoritățile de reglementare din domeniul mass-media și discursul instigator la ură (2017)¹⁰
- Blogul Observatorilor din Strasbourg al centrului pentru Drepturile Omului din Universitatea din Ghent, Belgia¹¹
- Libertatea de exprimare globală – Universitatea din Columbia – bază de date cu peste 1027 cazuri din toată lumea¹²

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

2

Reglementarea conținutului

Libertatea față de cenzură este revendicarea cea mai puternică făcută în numele libertății de exprimare, poate chiar acțiunea primordială pentru care se solicită dreptul. Cu toate acestea, cenzura poate lua forme legal acceptate. Forme acceptate de reglementare a conținutului pot fi deciziile judecătorești care interzic publicarea unui material anume, precum și sechestrarea unor publicații, chiar dacă sunt, de multe ori, interpretabile sau controversate.

Cenzura reprezintă sistemul de control asupra publicării de cărți, filme, scrisori etc. Poate include însă chiar și comentariile utilizatorilor pe Internet. Poate exista cenzură din partea statului (aplicată prin agențiile sale, pe baza legilor și reglementărilor sale), dar poate lua și forma cenzurii private, când un actor privat decide să nu permită un anumit discurs să ajungă în arena publică. Cenzura privată e mai dificil de dovedit și mai provocatoare. De exemplu, unui jurnalist al cărui articol nu e publicat de un mijloc media privat, i se va da argumentul libertății politicii editoriale. Unui autor al unui comentariu pe un website i se va oferi probabil argumentul politicilor și reglementărilor legate de comentarii.

Concepte ca:

- nevoia de a asigura un proces corect,
- necesitatea de a proteja copiii, sau sănătatea și morala,
- necesitatea de a proteja reputația celorlalți,
- necesitatea de a preveni dezvăluirea de informații primite în confidențialitate, sau
- securitatea națională

toate sunt folosite ca argumente și bază legală pentru reglementarea conținutului.

Pentru prevenirea utilizării în exces a măsurilor menite să reglementeze conținutul și, prin urmare care să descurajeze libera exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a elaborat o largă jurisprudență. Mai jos se află câteva principii directoare.

🔑 Aspecte cheie relevante din cazurile CEDO:

- **Sechestrarea publicațiilor și restricțiilor prealabile - doar sub scrutinul strict al curții**

*“(...) **pericolele inerente în cazurile examinării restricțiilor prealabile se axează pe o analiză atentă din partea Curții. Acest fapt este cu atât mai specific, cât este vorba despre presă - pentru noutăți este un lux exorbitant să institui, fie și pentru scurt timp, interdicția pentru publicarea lor, deoarece acest fapt poate deprava noutățile de toată valoarea și interesul lor**”.*

Observer și Guardian v. UK, 1991

*“**Efectul ordinului a fost ... parțial de a cenzura** munca reclamantului și, în mod substanțial, de a reduce capacitatea sa de a exprima în public opinii care-și au locul într-o dezbatere publică a cărei existență nu poate fi negată. Contează prea puțin că această opinie este una minoritară și poate părea lipsită de merit, deoarece, într-o sferă în care este nesigur dacă există vreo certitudine, ar fi mai ales nerezonabil să se restrângă libertatea de exprimare doar la ideile general acceptate”.*

Hertel v. Elveția, 1998

*“... cu toate astea, trebuie observat că **restrângerile prealabile pot fi mai ușor justificate în cazurile în care se demonstrează a nu exista o necesitate presantă pentru publicare imediată** și în care nu există o contribuție evidentă la o dezbatere de interes general public. (...) Trebuie ținut cont de scopul limitat sub Articolul 10 pentru restricțiile asupra libertății presei de a publica material care contribuie la dezbaterea chestiunilor de interes public general.”*

Mosley v. UK, 2011

- **Discursul politic este cea mai protejată formă de discurs**

*“(...) **libertatea dezbaterii politice este în chiar miezul conceptului unei societăți democratice care prevalează în întreaga Convenție.** Limitele criticii acceptabile sunt corespunzător mai largi privind un politician decât privind o persoană privată. Spre deosebire de cea din urmă, primul este inevitabil și cu bună știință deschis unei cercetări atente a fiecărui cuvânt și faptă, atât de către jurnaliști, cât și de către public în general, și trebuie, prin urmare, să aibă un grad mai mare de toleranță. Fără îndoială, Articolul 10 para. 2 permite protecția reputației celorlalți - adică a tuturor indivizilor - această protecție se extinde și la politicieni, chiar și atunci când nu acționează în capacitatea lor privată; dar, în astfel de cazuri, cerințele pentru protecție trebuie puse în balanță cu interesele unei discuții deschise a problemelor politice.”*

Lingens v. Austria, 1986

*“**Limitele criticii admisibile sunt mai largi în ceea ce privește guvernul în relația sa cu un cetățean privat, sau chiar un politician.** Într-un sistem democratic, acțiunile și omisiunile guvernului trebuie supuse unei cercetări stricte nu doar din partea autorităților legislative și judiciare, dar și a presei și a opiniei publice. Mai mult, poziția dominantă pe care o ocupă guvernul face să devină necesară o reținere în a apela la proceduri penale, în special când sunt disponibile alte mijloace de a răspunde la atacuri și critici nejustificate a adversarilor săi sau a media.”*

Castells v. Spania, 1992

- **Media are protecție specială în cadrul acestei Convenții**

*“Cum a remarcat Curtea în hotărârea Handyside, libertatea de exprimare constituie unul dintre elementele fundamentale ale unei societăți democratice; paragraful 2 al Articolului 10, **se aplică nu doar informațiilor sau ideilor care sunt primite favorabil sau care sunt privite ca inofensive, dar și celor care offensează, șochează sau deranjează Statul sau orice sector al populației** (...). Aceste principii sunt de o importanță specială în ceea ce privește presa.”*

Sunday Times v. UK, 1979

*“În vreme ce presa nu trebuie să depășească limitele stabilite, inter alia, pentru “protecția reputației celorlalți”, este cu toate acestea obligatoriu să distribuie informații și idei despre subiecte politice la fel precum informații din alte zone de interes public. Nu numai că presa are sarcina de a transmite astfel de informații și idei: publicul de asemenea are dreptul de a le primi (...). În această privință, Curtea nu poate accepta opinia, exprimată în hotărârea Curții de Apel de la Viena, că sarcina presei este de a transmite informații, interpretarea fiind lăsată la latitudinea cititorului (...). **Libertatea presei asigură publicului unul dintre mijloacele cele mai bune de descoperire și formare a unei opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici.**”*

Lingens v. Austria, 1986

*“În acest caz, reclamantul și-a exprimat punctele de vedere publicându-le într-un ziar. Trebuia acordată deci atenție rolului pre-eminent al presei într-un stat guvernat de statul de drept. (...) Altfel, presa ar fi incapabilă să-și joace **rolul de “câine de pază public”.**”*

Thorgeirson v. Islanda, 1992

- **Limitări ale libertății de exprimare - doar dacă e necesar într-o societate democratică**

*“E discutabil dacă informațiile din raport au fost atât de sensibile încât să justifice prevenirea publicării lor. [...] În chestiunea din urmă, Curtea subliniază că deja considerase ca ne-necesară prevenirea dezvăluirii anumitor informații având în vedere că erau deja publice și încetaseră să fie confidențiale. [...] **Pe scurt, cum măsura nu era necesară într-o societate democratică, fusese încălcat Articolul 10.**”*

Vereniging Weekblad Bluf! v. Olanda, 1995

“(...) o limitare a libertății de exprimare în interesul securității naționale n-ar trebui considerată ca necesară decât

dacă există o **“necesitate socială presantă”** pentru limitare și este **“proporțională cu scopurile legitime urmărite”**.”

Observer și Guardian v. UK, 1991

“Adjectivul **“necesar”**, cu înțelesul dat de Articolul 10 para. 2, implică existența unei **“necesități sociale presante”**.”

Observer și Guardian v. UK, 1991

- **Discursul ofensator este discurs protejat**

“Conform părerii Curții, articolul reclamantului și cuvântul Trottel în particular [“idiot”], poate fi desigur considerat discutabil, dar nu au constituit un atac gratuit la persoană, deoarece autorul a dat pentru acestea o explicație ce poate fi în mod obiectiv înțeleasă și care rezultă din discursul Domnului Haider, de asemenea provocator. (...). Este adevărat că a numi Trottel un politician, în public, poate fi ofensator. În cazul de față, cuvântul nu pare disproporționat față de indignarea cauzată de dl. Haider. Cât despre tonul polemic al articolului, care nu trebuie considerat ca fiind aprobat de Curte, **trebuie amintit că Articolul 10 protejează nu numai substanța ideilor și informațiilor, ci și forma în care sunt transmise.**”

Oberschlick v. Austria, 1997

“Curtea este de acord că descrierea comportamentului lui S.P. ca acela al unui **“handicapat mental”** (...), a fost într-adevăr extremă și poate fi considerată în mod legitim ofensatoare. Totuși, trebuie notat că remarca contestată a fost o judecată de valoare, așa cum a fost recunoscut de către guvern. Este adevărat că, în lipsa unei baze faptice, chiar judecățile de valoare pot fi considerate excesive. Cu toate astea, în cazul de față, faptele pe care se baza afirmația contestată erau prezentate în detaliu; (...) În contextul a ceea ce pare a fi o intensă dezbatere în care opiniile au fost exprimate cu puțină reținere (...), **Curtea interpretează afirmația contestată ca exprimarea unui puternic dezacord, chiar dispreț pentru poziția lui S.P., mai degrabă decât o evaluare pe bază de fapte a capacităților sale intelectuale.** Văzută în această lumină, descrierea discursului și comportamentului parlamentarului poate fi considerată ca o bază suficientă pentru afirmația autorului. (...) Curtea consideră că, chiar un limbaj ofensator, ce poate ieși din sfera de protecție a Libertății de exprimare dacă singura intenție este de a insulta, poate fi protejat de Articolul 10 când servește doar unor scopuri stilistice. (...) Curtea consideră că afirmația nu a reprezentat un atac personal gratuit la adresa lui S.P. “

Mladina D.D. Ljubljana v. Slovenia, 2014

“(...) **ambele articole au fost descrise în termeni foarte duri. Totuși, având în vedere scopul lor și impactul pe care erau gândite să-l aibă, Curtea consideră că limbajul folosit nu poate fi considerat excesiv.** (...) condamnarea și sentința puteau descuraja discuții libere pe chestiuni de interes public.”

Thorgeirson v. Islanda, 1992

- **Restricții limitate privind informații de interes public, publicate cu bună credință**

“Curtea reiterează că **domeniul de aplicare al Articolul 10 § 2 se extinde foarte puțin către restricționarea libertății de exprimare în domeniul dezbaterii sau discursului politic - unde libertatea de exprimare este de cea mai mare importanță - sau în chestiuni de interes public.**”

Eon v. Franța, 2013

“(...) nu trebuie uitat rolul pre-eminent al presei într-un stat guvernat de statul de drept. Deși nu trebuie să depășească o serie de limite, inter alia, pentru prevenirea dezordinii și protecția reputației celorlalți, **este totuși obligatoriu să disemineze informații și idei legate de chestiuni politice și alte chestiuni de interes public.**”

Castells v. Spania, 1992

“Articolele respective se refereau la o problemă de interes public: administrarea bunurilor de stat și maniera în care politicienii își îndeplinesc mandatul. (...) În plus, **Curtea ține cont și de faptul că libertatea jurnalistică**

poate recurge la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare. (...) În cazul de față, Curtea, ca și Comisia, observă că **nu există o dovadă că evenimentele redată în articole sunt în întregime false și erau menite să alimenteze o campanie de defăimare** (...)."

Dalban v. România, 1999

"Articolul 10 "protejează drepturile jurnaliștilor de a divulga informații de interes general cu condiția să acționeze de bună credință și pe o bază faptică corectă, și asigură informații precise și corecte în conformitate cu etica jurnalismului."

Fressoz și Roire v. Franța [Marea Cameră], 1999

"În situații în care pe de o parte o expunere de fapte e făcută fără dovezi suficiente pentru a le dovedi și, pe de altă parte, jurnalistul discută despre o chestiune de interes real public, devine de maximă importanță să se verifice că jurnalistul a acționat profesionist și de bună credință."

Ghiulfer Predescu v. România, 2017

- **Măsurile de sancționare trebuie să fie proporționale**

"(...) deși **penalizarea impusă** autorului nu l-a oprit pe autor să se exprime, **a constituit totuși un fel de cenzură, care ar putea să-l descurajeze de la a mai face critici de acest gen** în viitor (...). Din diverse considerații exprimate anterior se pare că imixtiunea în exercițiul libertății de exprimare a dl. Lingens nu era "necesară într-o societate democratică... pentru protecția reputației ... celorlalți"; a fost disproporționată față de scopul legitim urmărit. Prin urmare a existat o încălcare a Articolului 10 (art. 10) al Convenției."

Lingens v. Austria, 1986

- **Un nivel ridicat de daune morale ar putea fi disproporționat**

"având în vedere **valoarea acordată¹³ în cazul reclamantului împreună cu lipsa unor protecții adecvate și eficiente într-un timp relevant împotriva unei acordări de daune disproporționate**, Curtea consideră că dreptul reclamantului a fost încălcat conform Articolului 10 al Convenției."

Tolstoy Miloslavsky v. UK, 1995

"...Curtea reiterează că, conform Convenției, **acordarea de daune pentru defăimare trebuie să fie proporțională cu ofensa suferită privind reputația** (...). Curtea notează că suma pe care reclamantul a fost obligat s-o plătească era foarte ridicată. Putea astfel, după părerea Curții, avea **un efect de descurajare asupra libertății de exprimare a reclamantului.**"

Ghiulfer Predescu v. România, 2017

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

3

Obligații și responsabilități - online și offline

După cum e stipulat în paragraful 2 al Articolului 10, exercitarea libertății de exprimare vine cu obligații și responsabilități. Când ne exprimăm în public, trebuie să acționăm de bună credință, să asigurăm, pe cât posibil, informații corecte și precise și să urmărim interesul public.

Mass media și ONG-urile (când acționează ca „un câine de pază” pe plan politic sau social) primesc mai multă protecție din partea Convenției, dar numai când respectă condițiile de mai sus, deoarece așteptările din partea lor sunt mai mari în promovarea mesajelor către public. Protecția (ca și responsabilitățile speciale) se extinde la indivizii din aceste două tipuri de organizații, și anume jurnaliștii și activiștii și cei care lucrează în ONG-uri. În special de la jurnaliști se așteaptă să mențină aceleași obligații și responsabilități profesionale chiar când scriu în nume propriu.

Orice persoană particulară care se exprimă public ar trebui să respecte aceleași condiții pentru a beneficia de protecția asigurată de Articolul 10, chiar dacă așteptările privind acuratețea informațiilor sunt mai mici în acest caz. O persoană privată are mijloace limitate de verificare a informațiilor, altele decât sursele disponibile public și ușor accesibile. În același timp, în vreme ce opiniile trebuie exprimate liber, se așteaptă ca acestea să se bazeze pe fapte. Atribuirea unor fapte, cum ar fi să zicem, fapte de corupție, nu trebuie făcute neglijent, deoarece aceasta poate duce la pierderea protecției Articolului 10.

Discursul funcționarilor publici și a membrilor unor forțe armate este protejat dar, aceștia trebuie de asemenea să renunțe la unele dintre drepturile lor de liberă exprimare în interese ca păstrarea confidențialității unor informații sensibile sau chiar secrete de stat, menținerea autorității militare și a disciplinei în forțele de poliție. Funcționarii publici au o “datorie de loialitate, rezervă și discreție față de angajator ” (Guja v. Moldova [Marea Cameră], 2008, CEDO).

Exprimarea online aduce după sine chiar mai multe obligații și responsabilități, deoarece natura Internetului dă o existență potențial permanentă tuturor informațiilor publicate și le face accesibile în toată lumea. Analizând chestiunea, CEDO consideră că o notă despre un proces în derulare poate fi publicată online lângă articolele în litigiu fără o interferență disproporționată cu dreptul la libera exprimare. Pe de altă parte, CEDO a considerat că obligația de a scoate articolele de pe Internet, în cazuri de defăimare, încalcă Articolul 10.

Discursul instigator la ură ca și incitarea la violență, când e posibil să se producă un act de violență, nu sunt protejate de Convenție, deoarece interferează cu principiile “interzicerii abuzului drepturilor” (Articolul 17 ECHR) și “a interzicerii generale a discriminării” (Protocol nr. 12 la Convenția CEDO, Articolul 1). Aceasta are de asemenea un puternic impact asupra exprimării online. Cu toate astea, discursul instigator la ură trebuie diferențiat de discursul ofensator (detalii despre discursul ofensator în capitolul “Reglementarea Conținutului”).

Articolul 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului **Interzicerea abuzului de drept**

Nimic din această Convenție nu poate fi interpretat ca implicând, pentru vreun stat, grup sau persoană, vreun drept de a se angaja într-o activitate sau acțiune menită să distrugă oricare dintre drepturile și libertățile stabilite aici sau să le limiteze într-o mai mare măsură decât stabilit prin această Convenție.

Articolul 1 al Protocolului nr. 12 al Convenției Europene a **Drepturilor Omului** **Interdicția generală de discriminare**

1. Orice drept stabilit prin lege trebuie asigurat fără discriminare de orice fel cum ar fi sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau de alt, origine națională sau socială, asocierea la o minoritate națională, proprietate, naștere sau alt statut.

2. Nimeni nu va fi discriminat de vreo autoritate publică pe vreun motiv din cele menționate la paragraful 1.

🔑 Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Aționarea cu bună credință, furnizarea de informații sigure, și urmărirea interesului public**

“Rolul crucial de „câine de pază” al presei într-o societate democratică a fost afirmat și apărut de această Curte pe parcursul unui larg corpus de cazuri legate de libertatea de exprimare care au exprimat nu numai dreptul presei de a împărtăși informații, dar și dreptul publicului de a le primi. În aceasta, Curtea a jucat un rol important în stabilirea principiilor care guvernează o presă liberă în comunitatea Convenției și dincolo de aceasta. Totuși, pentru prima dată, Curtea se confruntă cu chestiunea modului de reconciliere a rolului ziarelor de a acoperi un subiect care este fără dubiu în interesul publicului, cu dreptul la reputație a unui grup de persoane particulare ce pot fi identificate care se află în centrul subiectului. Din punctul nostru de vedere faptul că e implicat un puternic interes public nu ar trebui să ai drept drept consecință exonerarea ziarelor de la o etică de bază a profesiei sau de la legea defăimării.

Ca urmare a “obligațiilor și responsabilităților” inerente exercitării libertății de exprimare, **protecția asigurată de Articolul 10 jurnaliștilor cu privire la raportarea unor chestiuni de interes general este supusă prevederii ca aceștia să acționeze cu bună credință pentru a asigura informații sigure și corecte în conformitate cu etica jurnalismului...**

După părerea Curții, **presa ar trebui, în mod normal, să aibă dreptul, atunci când contribuie la dezbaterile publice a unor subiecte de legitim interes, să se bazeze pe conținutul rapoartelor oficiale fără a avea nevoie să efectueze cercetare independentă.** În caz contrar, rolul vital de „câine de pază public” al presei poate fi subminat.”

Bladet Tromsø și Stensaas v. Norvegia [Marea Cameră], 1999

“(…) nu este clar dacă reclamantul a intenționat să posteze aceste afirmații în capacitatea de jurnalist asigurând informații pentru public sau dacă a exprimat doar opiniile sale personale ca un cetățean obișnuit în cursul unei dezbateri pe Internet. Cu toate acestea, e clar că, (...) reclamantul, fiind un jurnalist popular, nu și-a ascuns identitatea și că a diseminat public afirmațiile postându-le pe un forum liber accesibil de pe Internet, un mediu care în epoca modernă nu are un efect mai puțin puternic decât media tipărită. (...) **acuzând în mod direct anumiți indivizi de o formă specifică de comportament inadecvat atrage după sine o obligație de a asigura o bază faptică suficientă pentru o astfel de afirmație (...).**”

Fatullayev v. Azerbaidjan, 2010

- **ONG-urilor li s-a recunoscut rolul de „câine de pază”**

“(…) când un ONG atrage atenția asupra unor chestiuni de interes public, își exercită rolul de „câine de pază” având o importanță similară cu cea a presei și **poate fi caracterizat ca un „câine de pază al societății”** care are aceeași protecție sub această Convenție ca cea asigurată presei.”

Medžlis Islamske Zajednice Brčko and Others v. Bosnia and Herzegovina [Grand Chamber], 2017

“(…) **un ONG care joacă rolul de „câine de pază” public e posibil să aibă un impact mai mare când raportează nereguli din partea unor funcționari publici** și de multe ori poate dispune de mijloace mai largi

de verificare și coroborare a veridicității criticii decât ar fi cazul unui individ care raportează ce a observat.”
Medžlis Islamske Zajednice Brčko și Alții v. Bosnia și Herțegovina [Marea Cameră], 2017

- **Funcționarii publici și membrii forțelor armate - protecție limitată a discursului**

“(…) Articolul 10 protejează nu numai fondul ideilor și informațiilor exprimate ci și forma în care sunt transmise. Același lucru e valabil când persoanele implicate sunt membri ai forțelor armate, pentru că Articolul 10 li se aplică și lor, ca oricăror altor persoane din cadrul jurisdicției Statelor Contractante. (...) **autoritățile naționale trebuie să se asigure că penalizări disproporționate nu descurajează pe reprezentanții sindicatelor să caute să exprime și să apere interesele membrilor lor** (...)”

Szima v. Ungaria, 2012

“(…) Curtea va considera măsura în care dreptul la liberă exprimare a unui membru a unei forțe de poliție poate fi limitat pentru a preveni dezordinea în poliție, un corp organizat ierarhic unde disciplina este chintesența executării funcțiilor sale (...) Curtea notează că, **prin intrarea în poliție, reclamantul ar fi trebui să cunoască restricțiile care se aplică personalului în exercitarea drepturilor sale.**”

Szima v. Ungaria, 2012

“Articolul 10 se aplică și la locul de muncă și funcționarii de stat, ca reclamantul, se bucură de dreptul liberă exprimare (...). În același timp, Curtea ține cont de faptul că angajatul are o datorie de loialitate, rezervă și discreție față de angajatorul său. (...) În plus, având în vedere natura poziției lor, funcționarii publici au deseori acces la informații pe care guvernul, din diverse motive legitime, are interes să le păstreze confidențiale sau secrete. Prin urmare, **datoria de discreție a funcționarilor civili va fi de asemenea în general puternică.**”

Guja v. Moldova [Marea Cameră], 2008

- **Arhivele de pe Internet au un rol important pentru libertatea de exprimare**

“În lumina accesibilității sale și a capacității de stocare și comunicare a unui număr vast de informații, **Internetul joacă un rol important în creșterea accesului public la știri și facilitarea diseminării informațiilor în general. Păstrarea arhivelor de pe Internet este un aspect cheie al acestui rol.**”

Times Newspapers Limited v. UK (nr. 1 și 2), 2009

- **Actualizarea unui articol, după cum e cerut de o decizie a curții, într-o arhivă pe Internet, poate fi o interferență acceptabilă cu libertatea de exprimare**

“(…) În vreme ce funcția primară a presei într-o democrație este de a acționa ca un „câine de pază”, **ea are un rol secundar valoros în păstrarea și asigurarea disponibilității arhivelor publice conținând știri raportate anterior.** Totuși, marja de apreciere permisă statelor în asigurarea unui echilibru între drepturile aflate în concurență poate fi mai mare în ceea ce privește arhivele de știri despre evenimente vechi decât vești care raportează evenimente actuale. În special, datoria presei de a acționa în conformitate cu principiile responsabilității jurnalistice prin asigurarea corectitudinii informațiilor istorice, mai degrabă decât a celor perisabile, sunt probabil mai stringente în absența unei urgențe a publicării materialului.

(...) Curtea (...) **consideră că cerința de a publica o calificare corespunzătoare la un articol cuprins într-o arhivă pe Internet**, când un ziar a fost notificat că s-a inițiat o acțiune de calomnie cu privire la același articol publicat în presa scrisă, nu constituie o interferență disproporționată cu dreptul la libertatea de exprimare.”

Times Newspapers Limited v. UK (nr. 1 și 2), 2009

- **Îndepărtarea articolelor din arhivele de pe Internet pot încălca libertatea de exprimare**

“Curtea notează concluzia Curții Regionale din Varșovia că articolul în chestiune a fost publicat în ediția tipărită a unui ziar. Curtea exprimă părerea că, curtea nu trebuia să ordone ca articolul să fie eliminat ca și cum n-ar fi

existat niciodată. Curtea acceptă că **nu e rolul autorităților judiciare să se angajeze în a rescrie istorie ordonând eliminarea din domeniul public a oricărei urme a publicațiilor care au fost găsite în trecut, prin decizii legale finale care să ducă la atacuri nejustificate asupra reputației unor persoane.** Mai mult, este relevant pentru evaluarea cazului ca interesul public de acces la arhivele publice de știri de pe Internet să fie protejat sub Articolul 10 al Convenției.

Curtea e de părere că presupusa încălcare a drepturilor protejate prin Articolul 8 al Convenției ar trebui remediată prin măsuri adecvate disponibile în cadrul legii naționale. În această privință, merită notat că în cazul de față, Curtea de Apel din Varșovia a observat că **ar fi de dorit să se adauge un comentariu la articolul de pe website care să informeze publicul cu privire la rezultatul procedurilor civile** în care curțile au permis reclamantilor solicitarea de protecție a drepturilor personale. Curtea este satisfăcută prin urmare că, curțile naționale cunoșteau semnificația pe care publicațiile disponibile pentru publicul general pe Internet ar putea-o avea pentru protecția eficientă a drepturilor individuale. În plus, curțile au arătat că apreciau valoarea disponibilității informațiilor complete pe website-ul ziarului cu privire la deciziile judiciare legate de articol pentru protecția eficientă a drepturilor și reputației reclamantului.”

Węgrzynowski și Smolczewski v. Polonia 2013

- **Discursul instigator la ură și incitarea la violență - discurs neprotejat**

“(…) **impunerea unei sentințe cu închisoarea pentru o ofensă în presă va fi compatibilă** cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor după cum e garantată de Articolul 10 al Convenției **doar în condiții excepționale**, anume în cazul în care au fost încălcate serios alte drepturi fundamentale cum ar fi, **de exemplu, în cazul discursului instigator la ură sau incitării la violență.**”

Fatullayev v. Azerbaijan, 2010

“**comentariile incriminate** din acest caz, după cum au fost evaluate de Curtea Supremă, **se refereau în principal la discursul instigator la ură și discursul care incită direct la acte de violență.** Astfel, nu a fost necesară o analiză lingvistică sau legală pentru a stabili natura lor ilicită deoarece remarcile în sine evident ilegale.”

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

4

Responsabilitatea furnizorilor de servicii ale societății informaționale

Unul dintre rolurile cruciale pe Internet este deținut de furnizorii de servicii ale societății informaționale, denumiți intermediari care nu creează direct conținut pe Internet, ci mai degrabă îl procesează în diverse feluri, devenind astfel gardienii a ceea ce se publică online.

Dacă ne gândim la cele mai populare servicii pe Internet – ca Facebook, Google, Twitter, Instagram sau Youtube – toate se bazează pe găzduirea și punerea la dispoziție a informațiilor produse de alți utilizatori de Internet (utilizatori care generează conținut), astfel încât sunt denumite în mod uzual “intermediarii Internetului”.

Dar domeniul intermediarilor pe Internet nu este numai foarte divers, dar e și într-o rapidă schimbare – atât în ceea ce privește activitatea și dimensiunea lor pe piață, cât și serviciile, funcțiile și modelele lor de afaceri. Totuși, pe mai multe nișe, piața e dominată de unul sau doi jucători foarte mari care îi poate pune în poziția de a deține un control asupra comunicațiilor. Aceasta creează provocări suplimentare prin prisma acțiunilor lor privind drepturile omului în general și libertatea de exprimare în particular.

*“Curtea acceptă că **YouTube este o platformă unică** după caracteristicile sale, accesibilitatea și mai ales potențialul său de impact și că **nu existau alte alternative disponibile** pentru solicitanți.”*

Cengiz și Alții v. Turcia, 2015

Mai mult, intermediarii pe Internet au adoptat propriile reguli – cunoscute ca termeni și condiții – pentru utilizarea platformei lor, care includ politici despre conținut, dar și reguli de blocare sau ștergere a acestuia. În ultimii ani, aceste reguli au intrat în mod constant în conflict cu acțiunile utilizatorilor de Internet care au considerat activitatea acestor intermediari ca măsuri de cenzură – ridicând întrebări cu privire la noile modele de sisteme privatizate de aplicare a legii care sunt implementate.¹⁴

În acest context, rolul intermediarilor pe Internet devine din ce în ce mai complex, împărțit între modelul actual de afaceri, respectarea drepturilor omului și plângerile pe care le primesc ce conțin diverse probleme, cu obligații legale care diferă de la o jurisdicție la alta.

În timp ce jurisprudența CEDO pe acest subiect este încă la început (și toate cazurile se concentrează asupra unei singure situații specifice – comentariile lăsate de alți utilizatori pe site-uri), merită subliniată munca Consiliului de experți al Comitetului Europei¹⁵ în ceea ce privește intermediarii¹⁵ pe Internet care a pregătit propuneri standard pentru rolurile și responsabilitățile intermediarilor pe Internet, inclusiv un studiu despre dimensiunea drepturilor omului legate de tehnicile automate de procesare a datelor (în special algoritmi) și posibilele implicații de reglementare.

🔑 Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Platformele online au obligații și responsabilități privind libertatea de exprimare, dar rolul lor este diferit de cel al unui editor tradițional**

“În recente Recomandări ale Comitetului de Miniștri adresate Statele Membre ale Consiliului Europei privind o nouă noțiune a mass media, aceasta este denumită o “abordare diferențiată și gradată [care] necesită ca fiecare actor ale cărui servicii se identifică ca mass media sau ca o activitate intermediară sau auxiliară să beneficieze atât de forma corespunzătoare (diferențiată) cât și de gradul corespunzător (gradat) de protecție și ca responsabilitatea să se limiteze în conformitate cu Articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și alte standarde relevante elaborate de Consiliul Europei”.

Prin urmare, **Curtea consideră că datorită naturii specifice a Internetului, “obligațiile și responsabilitățile” ce trebuie conferite unui portal de știri pe Internet în scopurile Articolului 10 pot diferi într-o oarecare măsură de cele ale unui editor tradițional, în ceea ce privește conținutul de la terțe părți.**

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

- **Trebuie luate în considerare natura comercială și impactul/ audiența publice ale intermediarilor**

“Curtea consideră că acest caz privește “obligațiile și responsabilitățile” portalelor de știri de pe Internet, sub Articolul 10 § 2 al Convenției, când asigură, pentru scopuri economice, o platformă pentru comentarii generate de utilizatori pentru conținut publicat anterior, și unii dintre utilizatori – identificați sau anonimi – se angajează în discurs clar ilegal care încalcă drepturile persoanei celorlalți și ajunge la discurs instigator la ură și incitare la violență. **Curtea subliniază că acest caz se referă la portaluri de știri mari conduse pe baze economice care publică articole proprii și invită cititorii să facă comentarii cu privire la acestea.**

Prin urmare, **cazul nu privește alte forumuri** pe Internet unde pot fi diseminate comentarii de la terțe părți, **de exemplu un forum de discuții pe Internet sau un avizier electronic** unde utilizatorii pot pune liber ideile pe orice subiecte fără ca discuțiile să fie canalizate de vreo intervenție a administratorului forumului; **sau o platformă de socializare** unde furnizorul platformei nu oferă conținut și unde furnizorul platformei poate fi o persoană particulară care conduce un site sau un blog ca un hobby.”

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

“cel de-al doilea reclamant este **proprietarul unui outlet mare de mass media care trebuie privit ca având interese economice**, primul reclamant este o asociație auto-reglementată, non-profit, de furnizori de servicii Internet fără astfel de interese cunoscute.”

MTE și Index.hu v. Ungaria, 2016

“**Curtea dă importanță faptului că asociația este una mică non-profit, necunoscută publicului larg**, fiind astfel puțin probabil să atragă un număr mare de comentarii sau ca comentariul despre reclamant să fi fost larg citit.”

Pihl v. Suedia, 2017

- **Trebuie luată în considerare natura materialului ce urmează a fi șters**

“**comentariile incriminate** din acest caz, după cum au fost evaluate de Curtea Supremă, **se refereau în principal la discurs instigator la ură și discurs care incita direct la acte de violență**. Astfel, nu a fost necesară o analiză lingvistică sau legală pentru a stabili natura lor ilicită deoarece remarcile în sine evident ilegale.”

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

“Mai mult, **exprimările folosite în comentarii au fost ofensatoare, unul dintre ele fiind pur și simplu vulgar**. După cum a fost susținut anterior de către Curte, ofensa poate ieși din sfera protecției libertății de exprimare dacă duce la denigrare voită, de exemplu când singura intenție a afirmației ofensatoare este de a insulta; dar folosirea limbajului vulgar în sine nu este decisivă în evaluarea unei exprimări ofensatoare. Pentru Curte, stilul constituie o parte a comunicării ca formă de exprimare și este astfel protejat împreună cu conținutul exprimării.

Pentru Curte, exprimările utilizate în comentarii, chiar dacă aparțineau unui registru jos de stil, sunt comune în comunicațiile pe multe portaluri de Internet - ceea ce reduce impactul ce poate fi atribuit acelor exprimări.”

MTE și Index.hu v. Ungaria, 2016

“Curtea consideră că **acest comentariu, deși ofensator, în mod cert nu a ajuns la nivelul de discurs instigator la ură sau incitare la violență.**”

Pihl v. Suedia, 2017

- **Criteriile ce trebuie luate în considerare pentru a distinge responsabilitățile pentru intermediarii online în ceea ce privește libertatea de exprimare:**

a) contextul comentariilor

*“Curtea consideră că a fost suficient stabilit de Curtea Supremă că **implicarea companiei reclamantului în a face publice comentariile la articolele sale de pe portalul de știri Delfi au depășit cele pur tehnice ale unui furnizor de servicii.**”*

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

*“Curtea este prin urmare satisfăcută de faptul că comentariile atrase de articol pot fi considerate a fi de interes public. Mai mult, pe acest fond, **articolul nu poate fi considerat ca lipsit de o bază reală sau că provoacă comentarii ofensatoare nejustificate.**”*

MTE și Index.hu v. Ungaria, 2016

*“Curtea observă că, **comentariul despre reclamant nu se referea la viziunile lui politice și nu avea nimic de-a face cu conținutului articolului de pe blog.** Deci, cu greu ar fi putut fi anticipat de asociație.”*

Pihl v. Suedia, 2017

b) măsurile aplicate de către compania reclamantului pentru a preveni sau șterge comentariile defăimătoare

*“**Dacă este însoțit de proceduri eficiente care să permită un răspuns rapid, acest sistem (i.e. o procedură de notificare și eliminare) poate, în opinia Curții, funcționa în multe cazuri ca un instrument adecvat pentru echilibrarea drepturilor și intereselor tuturor celor implicați.** Totuși, în cazuri ca cel de față, unde comentariile unor utilizatori iau forma discursului instigator la ură și a amenințărilor directe la integritatea fizică a persoanelor (...), Curtea consideră că drepturile și interesele altora și ale societății ca întreg pot îndreptăți Statele Contractante să impună răspunderea portalurilor de știri pe Internet, fără a contraveni Articolului 10 al Convenției, dacă nu reușesc să ia măsuri de a elimina clar comentariile ilegale, fără întârziere, chiar fără notificare din partea presupusei victime sau a terțelor părți.”*

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

c) responsabilitatea autorilor comentariilor ca alternativă la răspunderea intermediarului; trebuie respectată anonimitatea

*“În legătură cu chestiunea dacă responsabilitatea autorilor comentariilor ar putea servi drept o alternativă rezonabilă la răspunderea portalului de știri pe Internet, într-un caz ca cel de față, **Curtea ține cont de interesul utilizatorilor de Internet de a nu-și divulga identitatea. Anonimitatea este de multă vreme un mijloc de a evita repercusiunile unei atenții nedorite. Ca atare, poate permite fluxul liber de idei și informații într-o manieră semnificativă inclusiv, în mod notabil, pe Internet.**”*

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

d) consecințele procedurilor naționale pentru compania reclamantă

*“Curtea observă de asemenea că compania reclamantă nu pare să fi trebuit să-și schimbe modelul de afaceri ca rezultat al procedurilor naționale. Conform informațiilor disponibile, portalul de știri Delfi a continuat să fie una dintre cele mai mari publicații online din Estonia și, de departe, ce mai populară pentru postarea de comentarii, al căror număr a continuat să crească. Comentariile anonime – ce acum există alături de posibilitatea de a posta comentarii înregistrate, care sunt afișate primele – sunt încă predominante și compania reclamantă a creat o echipă de moderatori care urmăresc comentariile postate pe portal. În aceste condiții, **Curtea nu poate concluziona că interferența cu libertatea de exprimare a companiei reclamante a fost disproporționată.**”*

Delfi AS v. Estonia [Marea Cameră], 2015

*“Curtea este de părere că problema decisivă în evaluarea consecințelor pentru reclamant nu este absența unor daune ce pot fi plătite, **ci maniera în care portalurile de Internet, ca al lor, pot fi considerate răspunzătoare pentru comentariile terțelor părți.** O astfel de responsabilitate poate avea consecințe negative previzibile*

asupra comentariilor de pe portalul de Internet, de exemplu prin obligarea închiderii rubricii de comentarii cu totul. Pentru Curte, **aceste consecințe pot avea, direct sau indirect, un efect de descurajare asupra libertății de exprimare pe Internet. Acest efect ar putea fi dăunător în mod special pentru un site non-comercial ca în cazul primului reclamant.**”

MTE și Index.hu v. Ungaria, 2016

În plus, au existat mai multe decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene care s-au concentrat în special pe clarificarea diferitelor servicii dacă se califică pentru regimul de răspundere a intermediarilor așa cum e stabilit de Articolele 12 - 14 ale Directivei UE 2000/31/EC.

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

5

Dreptul la informație

Dreptul la informație este parte a dreptului la liberă exprimare ca un drept de a accesa informații relevante care ne pot permite să dezvoltăm și să formăm în continuare opinii și idei.

Articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului Libertatea de exprimare

... Acest drept include libertatea ... de a primi și împărtăși informații și idei fără interferență din partea autorității publice și fără a ține cont de frontiere.

Accesarea informațiilor de interes public (care permite cetățenilor să fie la curent cu activitatea organismelor publice), este o parte mică, dar importantă a dreptului de acces la informații, și este văzută ca un mijloc pentru cetățeni de a fi informați în legătură cu activitățile statului, și, prin urmare, ca mijloc de asigurare a democrației.

Există mai multe Constituții Europene care stipulează un drept la informații, atât ca drept al omului ca și un drept general de acces la informații de interes public, atât pentru indivizi cât și pentru diverse tipuri de organizații.

Există de asemenea legi specifice care stabilesc condițiile pentru accesarea informațiilor de interes public și obligațiile autorităților de stat de a face aceste informații disponibile chiar fără o cerere din partea unui cetățean sau altei părți interesate. Aceste legi conțin definiții și liste a ceea ce constituie informații de interes public, instituțiile care nu sunt vizate de lege și mijloacele de remediere legală în cazul refuzului accesului la aceste informații.

În jurisprudența sa, **CEDO a elaborat patru criterii prag pentru a evalua dacă un refuz de acces la informații deținute de stat atrage aplicarea Articolului 10 al Convenției (detaliat mai jos).**

De asemenea, Curtea a afirmat că autoritățile naționale nu ar trebui să descurajeze dreptul prin măsuri de limitare a accesului la informații, mai precis, prin permiterea de “restricții arbitrare care pot deveni o formă de cenzură indirectă dacă autoritățile creează obstacole la culegerea de informații” (TASZ v. Ungaria, 2009). Acesta ar putea fi cazul serviciilor secrete. Curtea a afirmat că ar putea fi supuse aceluiași prevederi ca orice alt organism public, în ceea ce privește accesul la informații. (Cazul Inițiativa Tinerilor pentru Drepturile Omului v. Serbia, 2013). De asemenea, Curtea a inclus Internetul printre mijloacele protejate de accesare a informațiilor.

🔑 Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Definiția libertății de a primi informații**

“(...) dreptul de a primi și împărtăși informații face parte, în mod explicit, din dreptul la libertatea de exprimare din Articolul 10. Acest drept interzice practic unui guvern să restricționeze o persoană în a primi informațiile pe care alții doresc sau ar fi dispuși să le împartă cu ace(a)sta.”

TASZ v. Ungary, 2009, citând Leander v. Suedia, 1987

- **Patru criterii prag pentru a evalua dacă libertatea de exprimare este încălcată de un stat pentru refuzul informațiilor cerute**

a) Scopul cererii de informații (contribuția la o dezbatere publică)

“(...) Curtea a pus accent pe situația în care culegerea de informații a fost un pas important în pregătirea activităților jurnalistice sau alte activități care creează un forum, sau constituie un element esențial al dezbaterii publice (...). Pentru Curte, obținerea accesului la informații ar trebui considerată necesară

dacă prin refuzul acesteia s-ar împiedica sau obstrucționa exercitarea de către o persoană a dreptului la libertatea de exprimare (...), inclusiv libertatea de “a primi și împărtăși informații și idei”, într-o manieră în concordanță cu acele “obligații și responsabilități” ce pot decurge din paragraful 2 al Articolului 10.”
Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], 2016

b) Natura informațiilor căutate (trebuie să fie informații de interes public)

“Curtea consideră că **informațiile, datele sau documentele la care se caută acces trebuie în general să treacă un test de interes public pentru a atrage necesitatea dezvăluirii** în baza Convenției. O astfel de necesitate poate exista când, inter alia, dezvăluirea asigură transparență privind modul de gestionare a afacerilor publice sau în chestiuni de interes pentru societate ca întreg și care permit participarea la guvernarea publică de către publicul larg.

Curtea a subliniat că definiția a **ceea ce poate constitui un subiect de interes public depinde de circumstanțele cazului respectiv**. Interesul public se leagă de chestiuni care afectează publicul într-o măsură care să legitimizeze interesul, care atrag atenția publicului sau care privesc publicul într-un grad suficient, în special dacă afectează bunăstarea cetățenilor sau viața comunității. Este de asemenea cazul chestiunilor care pot crea serioase controverse, care privesc o problemă socială importantă sau implică o problemă despre care publicul are interes să fie informat. Interesul public nu poate fi redus la setea de informare a publicului despre viața privată a altora, sau la dorința audienței de senzational sau chiar voyeurism. Pentru a fi sigur că publicația se leagă de un subiect de importanță generală, e necesar să se evalueze publicația ca întreg, ținând cont de contextul în care apare.”

Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], 2016

c) Rolul reclamantului (gardieni sociali - inclusiv bloggeri sau utilizatori de rețele de socializare):

“(…) pentru a evalua dacă statul pârât a intervenit asupra drepturilor reclamantului stipulate în Articolul 10, prin refuzul de acces la anumite documente, **Curtea a acordat greutate specială rolului reclamantului ca jurnalist (...) sau ca gardian social sau ca organizație non-guvernamentală ale cărei activități sunt legate de chestiuni de interes public (...).**

În vreme ce Articolul 10 garantează Libertatea de exprimare pentru “toată lumea”, practica Curții a fost să recunoască rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică (...).”

Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], 2016

“Funcția presei include crearea de forumuri pentru dezbateri publice. Totuși, realizarea acestei funcții nu e limitată la mass media sau jurnaliști profesioniști. În cazul de față, pregătirea forumului de dezbatere publică a fost făcută de o organizație non-guvernamentală. Se poate spune prin urmare că scopul activităților reclamantului au fost un element esențial pentru o dezbatere publică informată. **Curte a recunoscut în mod repetat contribuția importantă a societății civile la discutarea chestiunilor publice (...).**”

TASZ v. Ungaria, 2009

“(…) funcția de creare a forumurilor de dezbatere publică nu se limitează la presă. Această funcție poate fi exercitată și de organizații non-guvernamentale ale căror activități sunt un element esențial a dezbaterii publice informate. Curtea, prin urmare, a acceptat că **organizațiile non-guvernamentale, ca și presa, pot fi caracterizate ca “câini de pază” ai societății**. În această privință, activitățile lor se bucură de protecția similară a Convenției ca cea asigurată presei.”

Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und Schaffung eines wirtschaftlich gesunden land- und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes v. Austria, 2013

“Curtea notează de asemenea că, având în vedere rolul jucat de Internet în creșterea accesului publicului la știri și facilitarea diseminării informațiilor (...), **funcția bloggerilor și a utilizatorilor populari de rețele de**

socializare poate fi asimilată cu cea de “câini de pază” în ceea ce privește protecția asigurată de Articolul 10.”

Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], 2016

d) Informațiile cerute erau gata și disponibile

“(…) Curtea a ținut anterior cont de faptul că **informațiile căutate erau “gata și disponibile” și nu era necesară colectarea de alte date de către guvern** (...). Pe de altă parte, Curtea a respins faptul că autoritatea națională s-a bazat pe o dificultatea anticipată de colectare a informațiilor ca motiv pentru a refuza accesul reclamantului la documente, când această dificultate a fost creată chiar de practicile generate de autoritate (...).”

Magyar Helsinki Bizottság v. Ungaria [Marea Cameră], 2016

- **Fără restricții arbitrare privind accesul la informații publice**

“Este necesar un scrutin atent al Curții când se iau măsuri de către autoritățile naționale care pot descuraja participarea presei, unul dintre “câini de pază” ai societății, la dezbaterile publice privind subiecte de interes public legitim (...), chiar măsuri care fac doar accesul la informații mai dificil.

Având în vedere interesul protejat de Articolul 10, legea nu poate admite restricții arbitrare care pot deveni o formă de cenzură indirectă, în cazul în care autoritățile creează obstacole la colectarea de informații.”

TASZ v. Ungaria - 2009

- **Serviciile secrete trebuie să asigure acces la informații de interes public**

“Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restricții, dar aceste restricții trebuie să fie în concordanță cu legislația națională. **Curtea consideră că restricțiile impuse de serviciile secrete în cazul de față nu a îndeplinit acest criteriu.”**

Inițiativa Tinerilor pentru Drepturile Omului v. Serbia, 2013

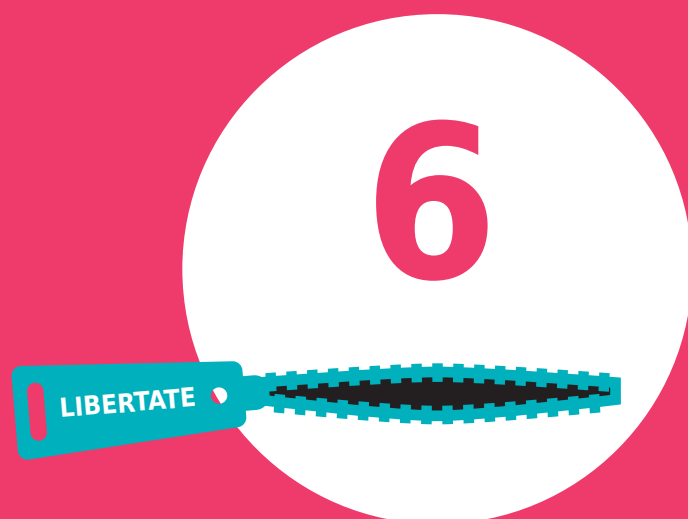
- **Accesul la anumite site-uri de Internet este parte a dreptului de acces la informații**

“Consideră că **Articolul 10 nu poate fi interpretat ca impunând o obligație generală de asigurare a accesului la Internet, sau anumite situri, pentru prizonieri. Totuși, consideră că în condițiile cazului de față, deoarece accesul la situri care conțin informații de legislație este asigurat prin legea Estoniei, restricția accesului la alte site-uri care dețin de asemenea informații juridice constituie un amestec asupra dreptului de a primi informații.”**

Kalda v. Estonia, 2016

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

Blocarea Internetului

Blocarea unei pagini web de pe Internet prin intermediul Furnizorilor de Servicii Internet (ISP) care asigură acces la Internet este o formă de limitare a accesului la conținut.

În vreme ce pentru anumiți factori de decizie care se ocupă cu conținutul ilegal blocarea Internetului pare deseori o soluție simplă și ușoară, de fapt, ridică câteva probleme tehnice¹⁶ și legale¹⁷ foarte complicate, prin conflictul dintre blocarea Internetului și libertatea de exprimare.

În ultimii ani, multe state au implementat diferite soluții pentru blocarea Internetului. Există mai multe rapoarte ale unor ONG-uri ca OpenNet Initiative¹⁸, Reporters Without Borders¹⁹ sau Freedom House²⁰, care oferă analize aprofundate a practicilor de cenzură pe Internet din diverse țări, care includ deseori blocarea Internetului.

Există o varietate largă de motive pentru care țările decid să blocheze conținut, cele mai comune fiind: imagini cu copii abuzați, jocuri de noroc online neautorizate, drepturi de proprietate intelectuală sau securitate națională. În afară de obligațiile ISP de a bloca Internetul care sunt decise de o lege sau o decizie a curții, există o tendință actuală de a determina sau a permite ISP să implementeze măsuri voluntare similare, care ridică și alt tip de probleme din punct de vedere legal.

Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Blocarea unui website este o intruziune asupra libertății de exprimare**

“blocarea accesului la website-ul reclamantului reprezintă o imixtiune în drepturile sale stipulate de Articolul 10 de a primi și împărtăși informații “fără a ține cont de frontiere”.”

Ahmet Yıldırım v. Turcia, 2012

- **Blocarea unui website afectează dreptul publicului de a primi informații**

“reclamantii pot susține în mod legitim că decizia de blocare a accesului la YouTube afectează drepturile lor de a primi și împărtăși informații și idei chiar dacă nu au fost ținta directă a acestei decizii.”

Cengiz și Alții v. Turcia, 2015

“Curtea reiterează că Articolul 10 al Convenției garantează “tuturor” libertatea de a primi și împărtăși informații și idei și că nu se face o distincție legată de natura scopului urmărit sau de rolul jucat de persoanele fizice sau juridice în exercitarea acestei libertăți. Articolul 10 nu se aplică doar conținutului informațiilor ci și modului de diseminare, deoarece orice restricție impusă de astfel de mijloace interferează cu dreptul de a primi și împărtăși informații. De asemenea, Curtea reafirmă că Articolul 10 garantează nu numai dreptul de a împărtăși informații, ci și dreptul publicului de a le primi.”

Cengiz și Alții v. Turcia, 2015

- **Restrângerile prealabile nu sunt neapărat incompatibile cu Convenția ca principiu, dar e necesară elaborarea unui cadru legal clar**

“Astfel de restrângeri prealabile nu au fost incompatibile cu Convenția ca principiu dar au trebuit să facă parte dintr-un cadru legal care să asigure atât un control strict asupra scopului interzicerii, cât și o revizuire eficientă judiciară pentru a preveni abuzurile.”

Cengiz și Alții v. Turcia, 2015

- **Trebuie luate în considerare supra-blocarea și efectele colaterale**

“din punctul de vedere al Curții, ar fi trebuit să ia în considerare, printre alte elemente, de faptul că o astfel de măsură, prin inaccesibilitatea unui număr mare de informații, a restricționat grav drepturile

utilizatorilor de Internet și a avut un efect colateral semnificativ.”

Ahmet Yıldırım v. Turcia, 2012

“măsura în chestiune a produs efecte arbitrare și nu se poate spune că a avut ca scop unic blocarea website-ului în cauză, deoarece a constatat în blocarea tuturor site-urilor găzduite de Google Sites.”

Ahmet Yıldırım v. Turcia, 2012

- **Trebuie elaborate măsuri de revizuire judiciară eficiente**

“Mai mult, **procedurile de revizuire judiciară privind blocarea site-urilor de Internet sunt insuficiente pentru a respecta criteriile de evitare a abuzurilor**, deoarece legislația națională nu stipulează protecție care să permită ca un ordin de blocare pentru un anume site să nu fie folosit ca mijloc de blocare a accesului în general.”

Ahmet Yıldırım v. Turcia, 2012

Cazuri relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene:

Instalarea unui sistem de filtrare pentru a bloca utilizarea ilegală a distribuirii de fișiere este ilegală și încalcă “drepturile fundamentale ale clienților furnizorilor de servicii Internet, și anume dreptul lor de protecție a datelor lor personale și a dreptului lor de a primi și împărtăși informații, care sunt drepturi stipulate în Articolele 8 și 11 ale Cartei.”

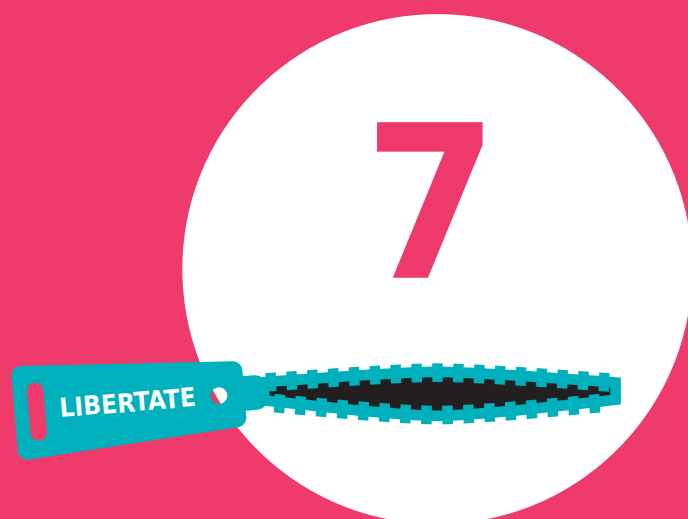
Scarlet vs SABAM, C-70/10

Alte cazuri relevante care implică blocare sau filtrare:

C -610/15 - Stichting Brein vs Ziggo BV & XS4ALL Internet BV, 2017

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

Libertatea de exprimare versus viața privată

Una dintre cele mai complicate limitări a dreptului la libertatea de exprimare este cazul în care o altă parte susține că i s-au încălcat drepturile fundamentale, în special dreptul la viață privată – sau așa cum e definită în Convenția Europeană, Articolul 8 – dreptul de a respecta viața privată și de familie.

Articolul 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului Dreptul de a respecta viața privată și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

Unul dintre motivele pentru care noțiunea de viață privată creează atât de multe probleme este că acest concept este destul de larg și nu poate fi strict definit, chiar în conformitate cu jurisprudența CEDO.

Astfel, viața privată “se extinde la **aspecte legate de identitatea persoanei**, cum ar fi numele unei persoane, fotografia sau integritatea fizică sau morală a unei persoane. Acest concept include și **dreptul de a trăi în intimitate, departe de atenție nedorită**. Garanția oferită de Articolul 8 al Convenției în această privință este menită în principal să **asigure dezvoltarea, fără interferență exterioară, a personalității oricărui individ** în relațiile sale cu alte ființe umane. Există astfel o zonă de interacțiune între o persoană și ceilalți, chiar în context public, care se poate încadra în domeniul vieții private.”

Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța [Marea Cameră], 2015

CEDO consideră că ambele drepturi (libertatea de exprimare și dreptul la viață privată) se bucură de un respect egal și, prin urmare, este irelevant pe ce articol se bazează o reclamație, deoarece o evaluare a cazului cu o soluție bună trebuie să le respecte pe amândouă.

Încercarea de a găsi o soluție corespunzătoare în a da prioritate unuia dintre aceste două drepturi se numește “echilibrare” în jargonul CEDO și este deseori legată de particularitățile fiecărui caz.

“Când examinează dacă există necesitatea unei interferențe cu libertatea de exprimare într-o societate democratică în interesul “protecției reputației sau drepturilor celorlalți”, **Curtea ar putea să fie nevoită să determine dacă autoritățile naționale au reușit să găsească un echilibru corect pentru protejarea celor două valori garantate de Convenție care pot intra în conflict unul cu celălalt în anumite cazuri**, și anume pe de o parte libertatea de exprimare protejată de Articolul 10, și, pe de altă parte, dreptul la respectarea vieții private stipulat de Articolul 8.”

MTE și Index.hu v. Ungaria, 2016

Conflictele dintre dreptul la liberă exprimare și dreptul la viață privată au apărut cu mult înainte să existe Internetul, deci CEDO are deja o jurisprudență semnificativă în această privință. Totuși, lumea digitală a adus în această dezbatere particularitățile felului în care viața privată și datele cu caracter personal se prelucrează în spațiul online (sau, ar trebui să spunem proasta lor administrare?) – adică, mai multe date colectate prin mijloace digitale și utilizate în atât de multe feluri încât este greu de imaginat²¹.

Acest capitol nu va include cazurile care se referă doar la dreptul la viața privată în lumea digitală, deoarece

acesta ar fi dincolo de scopul acestei broșuri. Și probabil vor merita o analiză și comentarii dedicate²².

🔑 Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Există diferențe între Internet și mass media tipărită cu privire la potențialul lor de încălcare a vieții private**

“Riscul daunelor provocate de conținutul și comunicațiile de pe Internet asupra exercitării drepturilor și libertăților omului, în special dreptul la respectarea vieții private, este în mod cert mai ridicat decât cel creat de presă. Prin urmare, politicile care guvernează reproducerea de material din mass media tipărită și Internet pot diferi. Fără dubiu cele din urmă trebuie ajustate conform cu caracteristicile tehnologice specifice pentru a asigura protecția și promovarea drepturilor și libertăților implicate.”

Comitetul editorial al Pravoye Delo și Shtekel v. Ucraina, 2011

🔑 Factorii cheie ce trebuie luați în considerare în echilibrarea celor două drepturi²³:

a) contribuția la o dezbatere de interes public

“Curtea subliniază că definirea a ceea ce poate constitui un subiect de interes public va depinde de condițiilor fiecărui caz.”

Curtea “a luat în considerare un număr de factori **pentru a determina dacă publicarea unor elemente privind viața privată era legată și de chestiuni de interes public**. Factorii relevanți includ importanța chestiunii pentru public și natura informațiilor dezvăluite.”

Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța [Marea Cameră], 2015

“O distincție fundamentală trebuie făcută între raportarea de fapte capabile să contribuie la o dezbatere într-o societate democratică, care se referă la politicieni în exercitarea funcțiilor lor oficiale de exemplu, și raportarea de detalii din viața privată a unei persoane care nu exercită astfel de funcții.”

Von Hannover v. Germania (nr. 2) [Marea Cameră], 2012

b) subiectul raportului

*“Rolul sau funcția persoanei în cauză și natura activităților care fac subiectul raportului și/sau fotografiei constituie un alt criteriu important, legat de cel precedent. În această privință, trebuie făcută **distincție între persoane private și persoane care acționează într-un context public, ca figură politică sau publică**. Astfel, în vreme ce o persoană particulară necunoscută publicului poate cere protecția dreptului său la viață privată, același lucru nu e valabil pentru figurile publice.”*

Von Hannover v. Germania (nr. 2) [Marea Cameră], 2012

*“Deși **în anumite condiții speciale dreptul publicului de a fi informat se poate extinde chiar la aspecte ale vieții private a figurilor publice, în special când este vorba de politicieni**, acesta nu este cazul – în ciuda faptului că persoana e bine cunoscută publicului – când fotografiile publicate și comentariile asociate se referă exclusiv la detalii ale vieții private ale persoanei și au ca unic scop satisfacerea curiozității publicului cu privire la viața privată, oricât de bine cunoscută ar fi acea persoană, nu pot fi considerate ca o contribuție la vreo dezbatere de interes general pentru societate.”*

Von Hannover v. Germania (nr. 2) [Marea Cameră], 2012

c) modul în care au fost obținute informațiile și veridicitatea lor

“Protecția asigurată de Articolul 10 pentru jurnaliști cu privire la raportarea de subiecte de interes general este supusă prevederii ca aceștia să acționeze de bună credință și pe o bază reală și să asigure informații “sigure și precise” în conformitate cu etica jurnalismului (...) Observă în cazul de față că, deși părțile făceau referință la surse diferite, erau totuși de acord în fond că folosirea unei camere ascunse nu era absolut interzisă de legislația națională, dar putea fi acceptată în condiții foarte stricte. Nu s-a disputat între părți că folosirea acestei tehnici era permisă doar în cazul unui interes public prioritar în diseminarea informațiilor relevante, cu condiția ca aceste informații să nu poată fi obținute prin alte mijloace. Curtea a stabilit deja că raportul privea o chestiune de interes public.”

Haldiman și Alții v. Elveția, 2015

“În ceea ce privește metoda folosită pentru producerea documentarului, Curtea a considerat că folosirea camerelor ascunse ar trebui restricționată în principiu, deoarece tehnica este foarte intrusivă și încalcă dreptul la viață privată. Cu toate acestea, Curtea este conștientă de importanța metodelor de investigație sub acoperire pentru producerea unor anumite tipuri de documentare. **În unele cazuri, jurnaliștii sunt obligați să folosească camera ascunsă, de exemplu când informațiile sunt dificil de obținut cu alte mijloace. Totuși, această modalitate trebuie folosită ca ultimă resursă, cu moderație și în conformitate cu codurile relevante de etică.**”

Bremner v. Turcia, 2015

d) comportamentul anterior al persoanei implicate

“Comportamentul persoanei implicate înaintea publicării raportului sau faptul că fotografia și informațiile asociate au apărut deja într-o publicație anterioară sunt de asemenea factori de luat în considerare. Totuși, simplul fapt de a fi cooperat cu presa în alte ocazii nu poate servi ca argument pentru a privapartea implicată de orice protecție împotriva publicării fotografiei în chestiune.”

Von Hannover v. Germania (nr. 2) [Marea Cameră], 2012

e) conținutul, forma și consecințele publicării

“Curtea reiterează că **abordarea folosită pentru a relata un subiect este o chestiune de libertate jurnalistică. În acest domeniu, Curtea și autoritățile naționale nu trebuie să își substituie propriile păreri celor ale presei.** Articolul 10 al Convenției lasă de asemenea în seama jurnaliștilor să decidă ce detalii ar trebui publicate pentru a asigura credibilitatea articolului. **În plus, jurnaliștii se bucură de libertatea de a alege, din informațiile pe care le primesc ce anume vor prelucra și cum.** Această libertate, totuși, nu este lipsită de responsabilități.

În legătură cu **orice informație care aduce elemente legate de viața privată a unei alte persoane și care este pusă în chestiune, jurnaliștii trebuie să țină cont, pe cât posibil, de impactul publicării informațiilor și fotografiilor înainte de diseminare.** În special, anumite evenimente legate de viața privată și familie sunt în special protejate de Articolul 8 al Convenției și jurnaliștii trebuie deci să fie prudenți în relatarea acestor subiecte.”

Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța [Marea Cameră], 2015

“Modul în care este publicată fotografia sau raportul și maniera în care persoana implicată este reprezentată de fotografie sau raport pot fi de asemenea factori de luat în considerare. **Gradul de diseminare a raportului și fotografiei poate fi de asemenea un factor important, depinzând dacă ziarul e unul național sau local și are o circulație largă sau limitată.**”

Von Hannover v. Germania (nr. 2) [Marea Cameră], 2012

f) gravitatea penalității impuse

“Curtea reiterează că în contextul evaluării proporționalității, indiferent dacă sancțiunea impusă e una minoră,

ceea ce contează este însuși faptul că s-a dat o decizie împotriva persoanei implicate, inclusiv în cazul când o astfel de decizie este doar de natură civilă. Orice restricție necuvenită asupra libertății de exprimare atrage efectiv după sine riscul obstrucționării sau paralizării în viitor ca subiecte similare să mai fie relatate de către presă.”

Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța [Marea Cameră], 2015

- **Persoanele juridice nu pot reclama un drept la viață privată dar proprietarii lor, da**

“După cum a susținut anterior Curtea, persoanele juridice nu pot reclama că au fost victimele încălcării drepturilor persoanei, care nu pot fi deținute decât de o persoană fizică. (...) Dar nu poate fi exclus ca comentariile să fie injurioase la adresa persoanei fizice aflate în spatele companiei.”

MTE and Index.hu vs Ungaria, 2016

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

8

Libertatea de exprimare versus dreptul de autor

Un alt subiect cheie cu care libertatea de exprimare intră în conflict este dreptul de proprietate intelectuală, și în special dreptul de autor. Aceste tensiuni tind să fie mai semnificative în lumea digitală, unde copierea unui număr mare de lucrări devine ușoară din punct de vedere tehnic, iar copia digitală este identică cu cea originală.

În acest domeniu specific, CEDO a avut doar câteva cazuri și o linie generală destul de clară. În același timp, observăm că Curtea de Justiție a Uniunii Europene de a avut partea sa de decizii care se refereau la conflictul dintre libertatea de exprimare și drepturile de proprietate intelectuală – așa cum sunt stipulate în Carta Drepturilor Omului a Uniunii Europene.

În primul rând, trebuie să clarificăm că CEDO consideră că proprietatea intelectuală este o formă de proprietate și astfel este acoperită de Articolul 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Articolul 1 Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

*“În lumina deciziilor menționate mai sus, Marea Cameră e de acord cu concluziile Camerei că **Articolul 1 al Protocolului nr. 1 se aplică proprietății intelectuale ca atare.**”*

Anheuser-Busch Inc. v. Portugalia [Marea Cameră], 2007

Similar cazurilor de conflict cu viața privată, în această situație Curtea trebuie de asemenea să pună în echilibru cele două drepturi stabilite de Convenție. În aceste cazuri, când exercițiul a fost făcut de curțile naționale pe baza criteriilor jurisprudenței Curții, de obicei CEDO intervine doar dacă există argumente foarte stricte pentru revizuirea cazului.

🔑 Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Există o marjă largă de apreciere din partea autorităților naționale în aceste cazuri**

*“**Autoritățile naționale au avut o marjă foarte largă de apreciere în acest caz considerând scopul interferenței** și faptul că, conform Articolului 1 al Protocolului nr. 1 aplicat la proprietatea intelectuală, interferența a fost de asemenea menită să protejeze drepturi asigurate de Convenție sau Protocoalele sale.”*

Ashby Donald și Alții v. Franța, 2013

- **O condamnare pentru dreptul de autor este o interferență cu libertatea de exprimare**

*“În cazul de față, reclamantii creează mijloacele pentru ca alții să poată împărtăși și primi informații, în înțelesul Articolului 10 al Convenției. Curtea consideră că acțiunile reclamantilor se bucură de protecție conform Articolului 10 § 1 al Convenției și, prin urmare, **condamnarea reclamantilor interferează cu dreptul lor la libertatea de exprimare.** O astfel de interferență încalcă Articolul 10 dacă nu a fost “prevăzută de legislație”, a urmărit unul sau mai multe scopuri legitime la care face referire Articolul 10 § 2 și a fost “necesară într-o societate democratică” pentru a atinge (un) astfel de scop(uri).”*

Neij și Sunde Kolmisoppi v. Suedia, 2013

*“Curtea a concluzionat că **publicarea fotografiilor incriminate pe un website** dedicat modei și oferirii publice*

de imagini de la parade, gratuit sau contra cost, **reprezintă exercitarea dreptului la liberă exprimare**, și că condamnarea reclamanților pentru aceste acte reprezintă o interferență cu acest drept.”

Ashby Donald și Alții v. Franța, 2013

- **Protecțiile pentru discursul “comercial” sunt mult mai mici decât cele pentru discursul politic sau alt tip de discurs de interes public**

“În această privință, Curtea subliniază și că marja largă de apreciere acordată Statelor variază în funcție de un număr de fapte, printre care tipul de informații în chestiune are o importanță specială. În cazul de față, deși protejat de Articolul 10, **materialul distribuit pentru care au fost condamnați reclamanții nu poate atinge același nivel de protecție ca cel acordat exprimării sau dezbaterii politice**. Ca urmare, natura informațiilor la îndemână, și interesul de echilibrare menționat mai sus, sunt astfel încât să asigure Statului o marjă largă de apreciere care, acumulată ca în cazul de față, face ca marja de apreciere să fie extrem de largă.”

Neij și Sunde Kolmisoppi v. Suedia, 2013

“Statele contractante au o marjă largă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în domeniul comercial, având în vedere că domeniul exprimării trebuie relativizat când nu este vorba de o **exprimare strict “comercială”** a unei persoane ci de participarea sa într-o dezbatere ce privește interesul public.”

Ashby Donald și Alții v. Franța, 2013

- **Condamnarea penală și daunele pentru dreptul de autor ar putea fi proporționale**

“În final, Curtea reiterează că natura și severitatea penalizărilor impuse sunt factori care trebuie luați în considerare la evaluarea proporționalității interferenței cu libertatea de exprimare garantată de Articolul 10. În cazul de față, Curtea consideră că sentința cu închisoare și acordarea de daune nu pot fi considerate ca disproporționate. În luarea acestei decizii, Curtea ține cont de faptul că, curțile naționale au arătat că reclamanții nu au luat nici o măsură de a șterge fișierele torrent în chestiune, în ciuda faptului că li s-a cerut imperios să o facă. În schimb, au fost indiferenți față de faptul că lucrările protejate de drept de autor au fost distribuite (...).”

Neij și Sunde Kolmisoppi v. Suedia, 2013

Cazuri relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene:

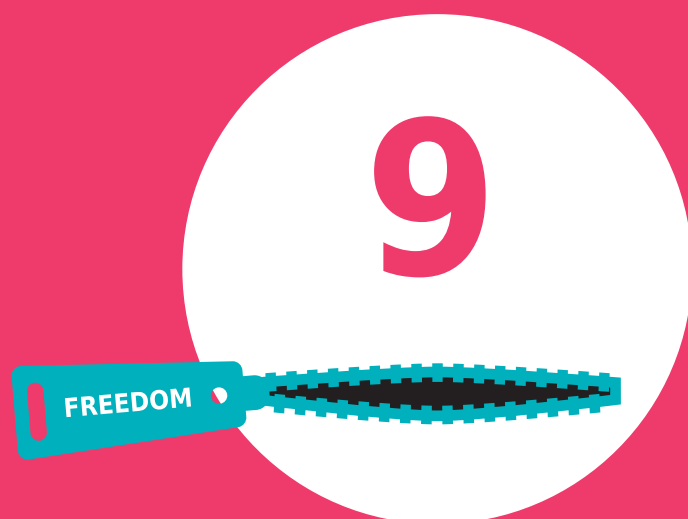
GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV și Alții - C-160/15 (2016) – Hyperlinkuri dând acces la lucrări protejate, făcute disponibile pe alt website fără consimțământul deținătorului drepturilor de autor

Scarlet vs. SABAM (C360-10) - 2012 - ordin împotriva unui furnizor de servicii de Internet căruia i se cere să instaleze un sistem de filtrare a operelor protejate de drepturi de autor

SABAM vs Netlog (C-70/10) – 2011 ordin împotriva unui furnizor de servicii de găzduire căruia i se cere să instaleze un sistem de filtrare a operelor protejate de drepturi de autor

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

**Alte limitări
(securitate
națională, protecția
sănătății sau
moralei, proceduri
judiciare)**

Articolul 10, paragraful 2 al Convenției listează interesele ce pot fi protejate când se limitează libertatea de exprimare. În afară de interesele de protejare a reputației sau a drepturilor celorlalți, sau prevenirea divulgării informațiilor primite în confidențialitate, care au fost discutate în capitolele anterioare, alte interese sunt:

- securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică; prevenirea dezordinii sau crimei;
- protecția sănătății sau moralei;
- menținerea autorității și imparțialității judiciare.

Chiar dacă, citind paragraful 2 al Articolului 10, s-ar putea crede că textul Convenției permite o limitare generală a dreptului la libertatea de exprimare, pentru interesele enumerate, jurisprudența CEDO a detaliat când astfel de limitări pot fi “necesare într-o societate democratică”, ca și pentru situațiile când nu este cazul și prevalează libertatea de exprimare.

În vreme ce există cazuri când limitările exprimării sunt susținute de CEDO, există de asemenea o largă arie de cazuri când s-a considerat că statele membre ale Consiliului Europei au încălcat Articolul 10, atunci când au încercat să protejeze interesele enumerate mai sus.

De exemplu, nevoia de a apăra securitatea națională permite limitări ale dreptului la libertatea de exprimare, dar autoritățile trebuie să dovedească că aceste limitări sunt într-adevăr necesare într-o societate democratică.

Pe de altă parte, în ceea ce privește pornografia și blasfemia, acestea ar putea fi mult mai ușor limitate în interesul protecției sănătății sau moralei. Protecția drepturilor copilului este prioritară. Pornografia infantilă este ilegală.

Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Limitările libertății de exprimare pentru securitatea națională - doar dacă se dovedesc necesare într-o societate democratică**

“În vreme ce presa nu trebuie să depășească limitele impuse, inter alia, pentru protejarea intereselor vitale ale statului, cum ar fi securitatea națională sau integritatea teritorială împotriva amenințărilor cu violență sau pentru prevenirea dezordinii sau crimei, este totuși obligatoriu ca presa să difuzeze informații și idei despre problemele politice, inclusiv cele dezbinătoare. Nu numai că presa are sarcina de a împărtăși astfel de informații și idei; publicul are dreptul de a le primi. Libertatea presei asigură publicului unul dintre cele mai bune mijloace de a descoperi și a-și forma o opinie cu privire la ideile și atitudinile liderilor politici.”

Sürek and Özdemir v. Turcia [Marea Cameră], 1999

*“Curtea a acordat o atenție specială termenilor folosiți în aceste articole și contextului publicării lor, ținând cont de circumstanțele cazurilor, în special de dificultățile legate de lupta împotriva terorismului. Găsește că **scrierile în discuție nu conțineau nici o aluzie la folosirea violenței, rezistenței armate sau a revoltelor și că nu reprezintă discurs instigator la ură, care, în opinia sa, este un element esențial ce trebuie luat în considerare.**”*

Bayar și Gürbüz v. Turcia, 2012

*“articolul incriminat s-a asociat PKK și a exprimat o chemare la utilizarea forței armate ca mijloc de a realiza independența națională a Kurdistanului (...). Într-un astfel de context, **conținutul articolului trebuie văzut ca fiind capabil de incitare la violență în regiune.** Într-adevăr mesajul care e comunicat cititorului este că recursul la violență este o măsură necesară și justificată de auto-apărare în fața agresorului. În această perspectivă, Curtea consideră că motivele prezentate de Statul reclamat pentru aplicarea condamnării sunt relevante și suficiente pentru a justifica interferența cu dreptul reclamantului la libertatea de exprimare. Curtea reiterează că simplul fapt că “informațiile” sau “ideile” offensează, șochează sau deranjează nu e suficient pentru a justifica această interferență (vezi paragraful 36 de mai sus). Ceea ce în chestiune în cazul de față este, totuși, incitarea la violență.”*

- **Pornografia și blasfemia pot fi limitate pentru protejarea sănătății sau moralei**

“(…) în contextul credințelor religioase, s-ar putea introduce în mod legitim o obligație de a evita, pe cât posibil, un mod de exprimare care este, cu privire la obiectele venerației, în mod gratuit ofensatoare pentru alții și profanatoare. (...) **o marjă mai largă de apreciere este în general asigurată Statelor Contractante în reglementarea libertății de exprimare cu privire la chestiuni ce pot ofensa convingeri intime personale în sfera moralei sau, în special, în cea a religiei.**

Mai mult, ca în domeniul moralei, și poate chiar într-un grad mai mare, nu există o concepție europeană uniformă privind cerințele de “protecție a drepturilor celorlalți” în relație cu atacurile asupra convingerilor lor religioase (...).”

Wingrove v. UK, 1996

“Curtea mai observă că **ar fi fost posibil ca reclamantul să evite daunele și, în consecință, condamnarea, continuând să-și conducă afacerile**, asigurându-se că nici una dintre fotografiile [pornografice] nu este disponibilă pe pagina de previzualizare gratuită (unde nu există verificări de vârstă). A ales să nu facă acest lucru, fără îndoială pentru că spera să atragă mai mulți clienți lăsând fotografiile pe pagina gratuită de previzualizare.”

Perrin v. UK, 2005

- **Protejarea drepturilor copilului este prioritară**

“În opinia Curții, în cazurile ca cel de față, în care s-a comis o infracțiune de către un minor care nu a atins vârsta legală de responsabilitate penală și care nu e considerat responsabil de actele sale, **dreptul jurnalistului de a difuza informații cu privire la o infracțiune penală serioasă trebuie să fie subordonată dreptului minorului de protecție a vieții sale private.**

Nu poate exista nici un dubiu că numirea repetată în presă în legătură cu incidentul reprobabil (...) a fost deosebit de dăunătoare dezvoltării morale și psihologice și vieții private ale nepotului domnului V.

Curtea concluzionează din cele de mai sus că publicarea de către reclamant a numelor delicvenților juvenili și poziția rudelor lor nu au contribuit la o discuție privind o chestiune de interes public. Deși aceste informații fuseseră publicate anterior de alte ziare, reponsabilitatea civilă impusă reclamantului era justificată în această situație de necesitatea prevenirii prezenței în presă a detaliilor legate de viața privată a reclamantilor.”

Aleksey Ovchinnikov v. Rusia, 2010

“Deși **libertatea de exprimare și confidențialitatea informațiilor sunt considerații primordiale** și utilizatorii de telecomunicații și servicii ale societății informaționale trebuie să aibă garanția că propria lor viață privată și libertatea de exprimare vor fi respectate, această garanție nu poate fi absolută și trebuie să se subordoneze, în anumite situații, altor imperative legitime, cum ar fi prevenirea dezordinii sau crimei sau protecția drepturilor și libertăților celorlalți.”

K.U. v. Finlanda, 2008

- **Procedurile judiciare impun obligații mai stricte asupra celor care raportează pentru public**

“(…) ar fi de neconceput să considerăm că nu poate exista o discuție prealabilă sau actuală pe subiectul procedurilor judiciare în altă parte, fie în reviste specializate, în presa generală sau în public. Nu numai că mass media are sarcina de a împărtăși astfel de informații și idei: și publicul are dreptul de a le primi.”

Dupuis și Alții v. Franța, 2007

“trebuie ținut cont că **oricine are dreptul să se bucure de garanțiile unui proces echitabil stabilite**

*în Articolul 6 § 1 ale Convenției, care, în procedurile penale, include dreptul la un tribunal imparțial. (...) După cum Curtea a avut deja ocazia să sublinieze **“de acest lucru trebuie să țină cont jurnaliștii când comentează asupra unor proceduri penale în derulare** deoarece limitele comentariilor admise nu se pot extinde la afirmații care pot prejudicia, intenționat sau nu, șansele unei persoane de a beneficia de un proces echitabil sau care pot submina încrederea publicului în rolul curților de a administra justiția penală (...).”*
Dupuis și Alții v. Franța, 2007

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

10

Licențierea

Există o înțelegere comună, reflectată în sistemele legale europene și jurisprudența CEDO, că nu ar trebui să existe sisteme de licențiere pentru publicațiile tipărite.

Statele nu ar trebui să aibă nimic de spus la apariția pe piață a unei publicații noi, care în mod clar include și publicațiile pe Internet, în toate formele lor. Acesta e un principiu de bază al libertății presei.

Cu toate astea, există de asemenea un acord că, pentru mass media de radiodifuziune, ar trebui să existe licență. Această limitare vine, printre altele, din problema practică a disponibilității limitate ale spectrului de difuzare, și aduce cu sine și alte limitări, cum ar fi existența legislației naționale pentru radiodifuziune care stabilește condiții restrictive pentru radiodifuziune (de exemplu, cerințe limitative de programare). În statele europene sunt stabilite autorități naționale de supraveghere a radiodifuziunii pentru implementarea acestei legislații.

Articolul 10, Paragraful 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului

Libertatea de exprimare

“(...) Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.”

Aspecte cheie din cazuri CEDO relevante:

- **Refuzul de înregistrare a unei publicații trebuie să fie o măsură obiectivă și previzibil**

“legislația relevantă trebuie să asigure o indicație clară a condițiilor în care sunt permise astfel de limitări și, a fortiori, când consecințele reținerii, ca în cazul de față, sunt de a bloca complet publicarea unei publicații periodice. Aceasta pentru că amenințarea potențială pe care restrângerile prealabile o presupun, prin chiar natura lor, asupra libertății de exprimare garantată de Articolul 10.”

Gawęda v. Polonia, 2002

- **Mass media audiovizuală poate fi reglementată mai strict decât presa**

“Statelor li se permite să reglementeze, printr-un sistem de licențiere, modul în care e organizată radiodifuziunea pe teritoriile lor, în special în ceea ce privește aspectele tehnice (...). Aspectele tehnice sunt fără îndoială importante, dar acordarea sau refuzul unei licențe poate fi condiționată și din alte considerente, inclusiv chestiuni legate de natura și obiectivele unui post, potențiala sa audiență la nivel național, regional sau local, drepturile și nevoile unui public specific și obligațiile care derivă din instrumentele legale internaționale.”

Informationsverein Lentia și Alții v. Austria, 1993

- **Pluralismul - cheia comunicării libere de informații și idei**

“(...) Curtea a subliniat în mod frecvent rolul fundamental al libertății de exprimare într-o societate democratică, în special unde, prin presă, servește diseminării de informații și idei pentru interesul general, la care publicul are, mai presus, dreptul de a le primi (...). Acest lucru nu se poate obține cu succes dacă nu are la bază **principiul pluralismului, al cărui principal garant este statul.** Această observație este în special valabilă în relația cu mass media auto-vizuală, ale cărei programe sunt deseori larg difuzate.”

Informationsverein Lentia și Alții v. Austria, 1993

Versiunea extinsă a acestui capitol cu linkuri și rezumate este disponibilă la

<https://cases.internetfreedom.blog>

Referințe

- ¹ David Feldman - Libertățile Civile și Drepturile Omului în Anglia și Țara Galilor”, Oxford University Press 2002 (p.772 – 766)
- ² Vezi textul complet online la http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf
- ³ Toate fișele descriptive disponibile la <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=press/factsheets>
- ⁴ Baza de date e disponibilă la <http://fra.europa.eu/en/case-law-database>
- ⁵ Disponibil la http://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_internet_ENG.pdf
- ⁶ Text disponibil la [http://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DG2/HRFILES/DG2-EN-HRFILES-18\(2007\).pdf](http://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DG2/HRFILES/DG2-EN-HRFILES-18(2007).pdf)
- ⁷ Disponibil la <http://www.obs.coe.int/documents/205595/2667238/IRIS+Themes+-+Vol+III+-+Ed+2015+EN.pdf/2f3d578d-2e05-442f-8326-917beab7626d#%5B%7B%22num%22%3A98%2C%22gen%22%3A0%7D%2C%7B%22name%22%3A%22XYZ%22%7D%2C69%2C720%2C0%5D>
- ⁸ Text disponibil la <https://rm.coe.int/168007ff48>
- ⁹ Text disponibil la <https://rm.coe.int/16806ac95b>
- ¹⁰ Text disponibil la <https://rm.coe.int/media-regulatory-authorities-and-hate-speech/16807338f5>
- ¹¹ Blog disponibil online la <https://strasbourgobservers.com>
- ¹² Baza de date e disponibilă la <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/cases/>
- ¹³ În acest caz, prin “valoarea acordată” Curtea se referă la daunele morale obținute în acel caz specific.
- ¹⁴ Vezi https://edri.org/wp-content/uploads/2014/02/EDRi_HumanRights_and_PrivLaw_web.pdf
- ¹⁵ Pentru mai multe informații vezi website-ul Comitetului la <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/committee-of-experts-on-internet-intermediaries-msi-net->
Textul în varianta draft este disponibil la <https://rm.coe.int/draft-recommendation-on-internet-intermediaries-7th-revised-version-/1680770c37>
- ¹⁶ Vezi Perspectivile Societății Internetului privind blocarea Conținutului pe Internet: O Prezentare Generală a ISOC
<https://www.internetsociety.org/resources/doc/2017/internet-content-blocking/>
- ¹⁷ Pentru o abordare mai detaliată a acestui subiect, vezi studiul Blocarea Internetului: Echilibrarea Răspunsurilor la Criminalitatea Informatică în Societățile Democratice disponibil la <http://www.aconite.com/blocking/study>
- ¹⁸ Vezi <https://opennet.net/>
- ¹⁹ Vezi Dușmanii Internetului pe <http://surveillance.rsf.org/en>
- ²⁰ Vezi raportul privind Libertatea pe Net la <https://freedomhouse.org/report-types/freedom-net>
- ²¹ Nu inventăm acest lucru, verificați pe website-ul Data Detox dacă vreți să aflați mai multe - <https://datadetox.myshadow.org/detox>
- ²² Există deja numeroase fișe descriptive scoase de unitatea de presă a Curții care acoperă dreptul la viață privată, cum ar fi: Tehnologii noi - http://www.echr.coe.int/Documents/FS_New_technologies_ENG.pdf; Dreptul de protecție a imaginii proprii - http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Own_image_ENG.pdf și Protecția Datelor Personale - http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Data_ENG.pdf; Supraveghere în masă - http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Mass_surveillance_ENG.pdf ; Supraveghere la locul de muncă - http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Workplace_surveillance_ENG.pdf
- ²³ Factorii sunt detaliați în decizii ca: Couderc și Hachette Filipacchi Associés v. Franța [Marea Cameră], 2016 Von Hannover vs. Germania (nr. 2), [Marea Cameră] 2012; și Axel Springer AG vs. Germania [Marea Cameră], 2012
-

Acest material este publicat sub licența internațională
Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0

